

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

Англиски јазик
за IV одделение

Скопје, 2021 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	<i>Англиски јазик</i>
Вид/категорија на наставен предмет	Задолжителен
Одделение	IV (четврто)
Теми/подрачја во наставната програма	<ul style="list-style-type: none"> ● <i>Мојот мал свет: семејство, дом, пријатели</i> ● <i>Мојот надворешен свет: училиште, непосредна околина, интереси, слободни активности</i> ● <i>Наша населба, наш град/наше село, наш свет</i> ● <i>Наша планета, наше здравје, наша иднина</i>
Број на часови	3 часа неделно/108 часа годишно
Опрема и средства	<ul style="list-style-type: none"> ● Компјутер, печатач, проектор, табла, постер; ● фотографии, слики, предмети, флеш карти, стикери; ● материјал за изработка на роденденски честитки/роденденска честитка, хартија, ножици, хартија во боја, лепак, блокови, пластелини, дрвени боички, фломастери.
Норматив на наставен кадар	<ul style="list-style-type: none"> - Завршени студии по Англиски јазик и книжевност/литература – наставна насока, VII/1 или VIA (според МРК) и 240 ЕКТС; - завршени студии по Англиски јазик и книжевност (со звање професор по англиски јазик и книжевност), VII/1 или VIA (според МРК) и 240 ЕКТС; - завршени студии по Англиски јазик и книжевност/литература – друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA (според МРК) и 240 ЕКТС; - завршени студии за одделенска настава со модул за англиски јазик – VII/1 или VIA (според МРК) и 240 ЕКТС; - завршени четиригодишни студии на студиската програма Македонски и англиски јазик (со стекнат стручен назив професор по македонски и англиски јазик), VII/1 или VIA (според МРК) и 240 ЕКТС;

	<ul style="list-style-type: none"> - завршени двопредметни студии по англиски јазик и друг јазик, со добиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA (според МРК) и 240 ЕКТС; - завршени студии по англиски јазик (со звање дипломиран филолог), со добиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA (според МРК) и 240 ЕКТС; - завршени студии по англиски јазик на друга студиска програма, со добиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA (според МРК) и 240 ЕКТС.
--	--

ПОВРЗАНОСТ СО НАЦИОНАЛНИТЕ СТАНДАРДИ

Резултатите од учење наведени во наставната програма водат кон стекнување на следните компетенции опфатени со подрачјето **Користење други јазици** од Националните стандарди:

	<i>Ученикот/ученичката знае и/или умеет:</i>
II-A.1	да разбере реченици и често употребувани фрази кои се однесуваат на области од најнепосредна лична важност (како лични и семејни информации, потреби и интереси);
II-A.5	да комуницира во конкретни и секојдневни ситуации кога се бара едноставна и директна размена на информации на познати теми;
II-A.6	да ги изговара јасно и правилно сите гласови и гласовни групи, почитувајќи ги правилата за акцентирање и интонација, при што евентуалните неправилности не ја попречуваат комуникацијата;
II-A.7	да користи најчесто употребувани искази и реченици кои произлегуваат од непосредното искуство и/или се однесуваат на теми и ситуации од непосреден интерес;
II-A.8	да ги пишува зборовите и изразите со релативна точност, применувајќи ги правописните правила;
II-A.9	да ги почитува основните граматички правила и исклучоците при писмено и усно изразување.
	<i>Ученикот/ученичката разбира и прифаќа дека:</i>
II-B.1	преку изучување на друг јазик се олеснува учењето на повеќе јазици и можноста за комуникација со припадниците на различни културни/јазични групи;
II-B.3	преку изучувањето на други јазици се развива интерес и љубопитност за различни јазици и култури;

II-Б.4	преку изучувањето на други јазици се развива почитување за другите култури и се подобруваат интеркултурните компетенции.
--------	--

Наставната програма вклучува и релевантни компетенции од подрачјата: **Дигитална писменост, Личен и социјален развој, Општество и демократска култура, Техника, технологија и претприемништво** и **Уметничко изразување и култура** на Националните стандарди.

<i>Ученикот/ученичката знае и умее:</i>	
IV-A.2	да процени кога и на кој начин за решавање на некоја задача/проблем е потребно и ефективно користење на ИКТ;
IV-A.5	да определи какви информации му/ѝ се потребни, да најде, избере и преземе дигитални податоци, информации и содржини;
V-A.4	да прави процена на сопствените способности и постигања (вклучувајќи ги силните и слабите страни) и врз основа на тоа да ги определува приоритетите што ќе му/ѝ овозможат развој и напредување;
V-A.6	да си постави цели за учење и сопствен развој и да работи на надминување на предизвиците кои се јавуваат на патот кон нивно остварување;
V-A.7	да ги користи сопствените искуства за да си го олесни учењето и да го прилагоди сопственото однесување во иднина;
V-A.13	да комуницира со другите и да се презентира себеси соодветно на ситуацијата;
V-A.14	да слуша активно и соодветно да реагира, покажувајќи емпатија и разбирање за другите и да ги искажува сопствените грижи и потреби на конструктивен начин;
V-A.15	да соработува со други во остварување на заедничките цели, споделувајќи ги сопствените гледишта и потреби со другите и земајќи ги предвид гледиштата и потребите на другите;
V-A.17	да бара повратна информација и поддршка за себе, но и да дава конструктивна повратна информација и поддршка во корист на другите;
V-A.19	да дава предлози, да разгледува различни можности и да ги предвидува последиците со цел да изведува заклучоци и да донесува рационални одлуки;
V-A.21	да го анализира, проценува и подобрува сопственото учење;
VI-A.2	да го анализира сопственото однесување со цел да се подобри, поставувајќи си реални и остварливи цели за активно делување во заедницата;
VI-A.3	да ги формулира и аргументира своите гледишта, да ги сослушува и анализира туѓите гледишта и со почитување да се однесува кон нив, дури и тогаш кога не се согласува;
VI-A.5	да ги разбира разликите меѓу луѓето по која било основа (родова и етничка припадност, возраст, способности, социјален статус итн.);

VI-A.6	да препознава присуство на стереотипи и предрасуди кај себе и кај другите и да се спротивставува на дискриминација;
VII-A.9	активно да учествува во тимска работа според претходно усвоени правила и со доследно почитување на улогата и придонесот на сите членови на тимот.
<i>Ученикот/ученичката разбира и прифаќа дека:</i>	
IV-B.1	дигиталната писменост е неопходна за секојдневното живеење – ги олеснува учењето, животот и работата, придонесува за проширување на комуникацијата, за креативноста и иновативноста, нуди разни можности за забава;
V-B.3	сопствените постигања и добросостојба во најголема мера зависат од трудот кој самиот/самата го вложува и од резултатите кои самиот/самата ги постигнува;
V-B.4	секоја постапка која ја презема има последици по него/неа и/или по неговата/нејзината околина;
V-B.7	иницијативноста, упорноста, истрајноста и одговорноста се важни за спроведување на задачите, остварување на целите и надминување на предизвиците во секојдневните ситуации;
V-B.8	интеракцијата со другите е двонасочна – како што има право од другите да бара да му/и биде овозможено задоволување на сопствените интереси и потреби, така има и одговорност да им даде простор на другите да ги задоволат сопствените интереси и потреби;
V-B.9	барањето повратна информација и прифаќањето конструктивна критика водат кон личен напредок на индивидуален и социјален план;
VI-B.2	сите луѓе, вклучувајќи ги и децата, имаат право да ги изразуваат своите мислења и ставови и да учествуваат во донесувањето одлуки кои се поврзани со нивните потреби и интереси;
VIII-B.4	културниот диверзитет влијае врз развојот на идентитетот на припадниците на различни култури;
VIII-B.5	на разликите меѓу културите треба да се гледа како на можности за учење и како предизвик за заемно разбирање и напредување;
VIII-B.6	почитувањето и промовирањето на другите култури придонесуваат за обезбедување почит за сопствената култура од страна на другите.

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ

Тема: **МОЈОТ МАЛ СВЕТ: СЕМЕЈСТВО, ДОМ, ПРИЈАТЕЛИ**

Вкупно часови: **27**

Резултати од учење

Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:

- се претставува себеси, да го претставува потесното и поширокото семејство, домот и пријателите во неформален разговор, користејќи показни заменки и присвојни придавки;
- чита и разбира куси искази и/или куси дијалози поврзани со потесното и поширокото семејство, домот и пријателите;
- го разбира значењето на определен број зборови и истите да ги користи во соодветен контекст во неформален разговор (членови на семејство, мебел во домот и предлозите за место: *in, on, under, behind, in front of, above*);
- го користи англиското писмо при составување куси реченици и/или куси дијалози поврзани со потесното и поширокото семејство, домот и пријателите во пишана форма.

Содржини (и поими)

а) Јазични функции:

- претставување на пријателите: *Hello, I'm Iva!*
This is my friend. Her name's Zara.

A: How old is Zara?
B: She is 9 years old.
- претставување на домот: *What is this? / This is my building. / This is my cousin's house. / This is a red sofa. / This is a brown chair. / The lamp is on the cupboard. / The toys are under the bed. / My brother is behind the door.*

б) Лексички единици:

- семејство и пријатели: *boy, girl, friend, cousin, niece, nephew, neighbour;*
- дом и мебел: *house, building, apartment, floor, garden, yard, chair, sofa, cupboard, lamp, toy;*

Стандарди за оценување

- Ги претставува членовите на своето потесно и широко семејство, домот и пријателите на неформален начин во даден кус исказ или дијалог кој содржи предлози за место.
- Учествува во кус дијалог за да ги претстави пријателите, членовите на семејството, соседите, формулирајќи куси реченици кои содржат присвојни придавки, показна заменка (*this*) и форми на глаголот *TO BE* во *Present Simple Tense*.
- Одговара на едноставни куси прашања поврзани со семејството, домот и пријателите во соодветен контекст.
- Ја опишува местоположбата на предметите во домот, користејќи предлози за место.
- Користи англиска азбука за да го спелува сопственото име.
- Именува членови од потесното и поширокото семејство и пријатели.
- Ги именува и набројува предметите во домот.
- Повторува и чита лексички единици со правилен изговор и акцент.
- Применува правописни правила за да напише куси реченици кои ги содржат новоусвоените лексички единици.

<ul style="list-style-type: none"> придавки: <i>clean, dirty, beautiful, nice, new, old, modern</i>; предлози за место: <i>in, on, under, behind, between, above, next to, in front of</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> Опишува мебел во домот, користејќи придавки во соодветен контекст. Разликува значење на предлозите за место: <i>in, on, under, behind, between, above, next to, in front of</i> во куси искази.
<p>в) Граматички структури:</p> <ul style="list-style-type: none"> показни заменки: <i>This is...;</i> присвојни придавки: <i>my/your/his/her/its</i>; присвојност кај именките во еднина: <i>cousin's house, friend's name</i>; долги и кратки форми на глаголот <i>TO BE</i> во <i>Present Simple Tense</i>: <i>am/'m, is/'s, are/'re</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> Составува куси реченици со показната заменка <i>this</i> во усна и писмена форма. Разликува присвојни придавки за прво, второ и трето лице еднина во писмена и усна комуникација. Препознава присвојност кај ограничен број именки во еднина: <i>friend's name, cousin's house</i>. Користи долги форми на глаголот <i>TO BE</i> во <i>Present Simple Tense</i> во куси одговори во потврдна форма. Користи кратки форми на глаголот <i>TO BE</i> во <i>Present Simple Tense</i> во куси одговори во негативна форма. Составува едноставни прашања со глаголот <i>TO BE</i> во <i>Present Simple Tense</i> во усна и писмена форма. Разликува присвојна придавка за трето лице еднина (<i>its</i>) од куса форма на глаголот <i>TO BE</i> во трето лице еднина (<i>it's</i>).
<p>г) Интеркултурни содржини:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Halloween: Happy Halloween! Trick or treat! candy, pumpkin, candle, pumpkin pie, turkey, mashed potatoes and cranberry sauce, halloween costumes</i>; <i>Thanksgiving: Happy Thanksgiving! dinner, turkey</i>; <i>Depictions of boys and girls in the media (stereotyping, TV): Only girls play with dolls. All boys love football. Is this true? Oh, his T-shirt is red. Is red colour good for boys?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Препознава специфики поврзани со новоусвоени празници и културолошки различности. Употребува новоусвоени изрази/фрази за честитање празници. Честита <i>Halloween</i>, користејќи едноставни пораки. Репродуцира и самостојно продуцира во усна и писмена форма усвоени лексички единици на тема поврзана со празникот <i>Thanksgiving</i>. Разликува слухово точен од неточен исказ во примери на ситуации на стереотипност. Одговара на едноставни куси прашања/искази според моделот на препознавање примери за стереотипност.
<p>Примери за активности</p> <ul style="list-style-type: none"> Наставникот покажува фотографија или електронски приказ од неговиот пријател/сосед/член на семејство и го претставува (<i>This is my nephew. His name is Jovan. He is 10. He is from Ohrid.</i>), а потоа учениците играат улоги со претставување по истиот принцип. 	

- Ученикот составува едноставни зборови од дадени букви со измешан редослед.
- Наставникот пушта аудиозапис и/или чита опис на дом и предметите во домот (*Where is the sofa? The sofa is in the living room. Where is the cupboard? The cupboard is in the kitchen.*).
- Учениците составуваат/пишуваат кус автентичен дијалог базиран на зададениот модел и го изведуваат дијалогот пред целото одделение (учениците читаат модел дијалог според зададени улоги).
- Учениците опишуваат слика од соба наизменично со примена на показната замена *This is* и предлозите за место: *in, on, under, behind...* со соодветната боја на предметот и неговата местоположба (*The new chair is behind the desk./ This is a modern blue lamp. The blue lamp is on the desk.*).
- Учениците пишуваат куси искази, користејќи соодветна лексика поврзана со семејството и пријателите, домот и мебелот.
- Учениците, на мали ливчиња, пишуваат зборови на предмети од домот, потоа ги лепат на лист хартија за да ја презентираат нивната местоположба во просторијата.
- Наставникот подготвува квиз со прашања од видот точно/неточно и учениците одговараат на прашањата.
- Учениците ја слушаат и пеат песната *Go away!* како илустрација на *Halloween*.
- Наставникот изготвува картички со предизвици за играта *Trick or treat!* (пример за картички: *Go find 3 orange things! Walk like a zombie!*), при што учениците одбираат картичка, ја читаат на глас и го изведуваат предизвикот.
- Учениците изработуваат роденденски честитки.
- Учениците ја слушаат и пеат песната *Boy or Girl Colour* со цел да се надмине стереотипното поврзување на боите со родот.

Тема: **МОЈОТ НАДВОРЕШЕН СВЕТ: УЧИЛИШТЕ, НЕПОСРЕДНА ОКОЛИНА, ИНТЕРЕСИ, СЛОБОДНИ АКТИВНОСТИ**
 Вкупно часови: **27**

Резултати од учење

Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:

1. разговара за училиштето во кое учи и непосредната околина;
2. ги искажува личните интереси, да зборува за своето хоби и слободни активности, составувајќи куси искази;
3. користи определен број на често употребувани колокации при писмено и усно изразување;
4. ги пишува броевите од 1 до 50 со зборови, деновите од неделата, да користи правилна множина од определен број именки во писмена и усна комуникација, како и прашални, потврдни и одречни (долги и кратки) форми на глаголот *have got*.

Содржини (и поими)

а) Јазични функции:

- ги претставува училишните активности и разговара за животот/престојот во

Стандарди за оценување

- Зборува за училиштето во кое учи како и за непосредната околина на неформален начин преку давање кус исказ со примена на соодветни показни заменици за посочување предмети.

<p>училиштето во кое учи: <i>I love my school. / I do my homework every day.</i> <i>This is her playground./ That is my pencil case. / These are his books./ Those windows are from our school gym.</i> <i>There are twenty two chairs in the classroom.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> искажување лични желби и интереси, хобија и слободни активности: <i>A: My favourite sport is handball. / I want to become a famous football player.</i> <i>B: What is your favourite handball team? / Who is this tennis player?</i> <i>In my free time, I go to Vodno with my friends.</i> <i>Bob plays video games in his free time. His favourite game's Apex Legends and Fortnite: Battle Royale.</i> <p><i>I read a lot of books in my free time. My favourite book is Pippa's Island.</i> <i>Sarah plays the piano. She's very gifted.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Учествува во дијалог преку поставување и/или одговарање на куси прашања поврзани со личните желби или интереси. Опишува хобија и активности кои ги прави во слободното време, користејќи куси искази.
<p>б) Лексички единици:</p> <ul style="list-style-type: none"> училиште и интереси: <i>classroom, white/interactive board, markers, team, group work, sport, player, hobby, present, mountain, pet, computer games, video games, ride a bike, free time;</i> колокации: <i>do my homework, take a photo/selfie, write a story, play (computer/video) games, play the piano/guitar, use a computer; finish a school project, read a book, send an email;</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Ги именува нештата/поимите кои се дел од училишната средина и/или непосредната околина, користејќи куси искази со усвоената лексика. Поврзува одреден број колокации за изразување активности со даден илустративен приказ. Користи одреден број новоусвоени колокации за да ги опише училишните и слободните активности во усна и писмена форма. Составува куси искази кои ги содржат деновите од неделата во корелација со одредена училишна или слободна активност или хоби. Применува правописни правила и интерпункција во куси искази во писмена форма кои содржат денови од неделата и/или колокации за искажување активности.

<ul style="list-style-type: none"> ● денови од неделата: <i>Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday, Sunday.</i> <i>They have English classes on Monday. She has a football match on Wednesday.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● Разликува значење на одреден број глаголи во дадена јазична целина или колокација.
<p>в) Граматички структури:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● показни заменки (<i>this desk/that chair; these boys/those girls</i>); ● броеви од 1 до 50; ● придавки: <i>favourite, clever, smart, gifted, happy - sad, good - bad, tall - short</i>; ● правилна множина кај именките: <i>school - schools; classroom - classrooms, book - books, pencil - pencils</i>; ● член кај именките: <i>a pen, a friend, a teacher, an email, the guitar, the violin</i>; ● прашални, потврдни и одречни (долги и кратки) форми од глаголот <i>have got</i> во сите лица (<i>haven't got, hasn't got</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> ● Разликува значење на показните заменки според близината/оддалеченоста на предметите и лицата во однос на лицето коешто зборува. ● Користи соодветна показна замена при опишување на местоположбата на предметите во училницата/училиштето/непосредната околина, како и определен член пред музички инструменти. ● Составува кус исказ поврзан со училиштето и/или непосредната околина, употребувајќи соодветен број и показни заменки во множина. ● Поврзува придавки со спротивно значење во даден кус исказ или дијалог. ● Составува кус исказ кој содржи придавка за да опише лице или предмет. ● Разликува еднина и множина кај именките во писмена и усна комуникација. ● Применува правописни правила при пишување на неопределен член кај именките во еднина, како и при пишување со зборови на двоцифрени броеви до 50. ● Одговара и поставува куси прашања, користејќи соодветна форма од глаголот <i>HAVE GOT</i>.
<p>г) Интеркултурни содржини:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● честитање и прославување празници: <p><i>Happy New Year! Happy Christmas/Merry Christmas; Happy holidays! We wish you a Merry Christmas, We wish you a Merry Christmas and a Happy New Year!</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Препознава специфички поврзани со честитање Божиќ; ● Употребува усвоени изрази/фрази карактеристични за Божиќ и Нова година и за искажување новогодишна желба при пишување новогодишна честитка; ● Учествува во кус разговор на тема <i>Детските права</i> со усвоена лексика.

Christmas present, Christmas tree, Christmas Eve, Santa Claus, reindeers, chimney, send a Christmas card;

- запознавање со правата на детето (вовед):

*All kids are equal! Every child has the right to play!
I have a right to relax and play!*

Примери за активности

- Учениците играат игри за вежбање на усвоениот вокабулар. На пример, на темите: *“Free time activities/ classroom/days of the week“*, користејќи мисловна мапа/спајдерграм, некои ученици кажуваат зборови, а другите ги запишуваат на определените места.
- Наставникот дели ливчиња на кои се напишани деновите од неделата со измешан редослед на буквите. Учениците го пронаоѓаат правилниот редослед на буквите и го запишуваат зборот.
- Учениците играат *Number bingo*, при што наставникот им дели бинго картички со броевите до 50 и им ги објаснува правилата на играта. Потоа еден ученик кажува броеви до 50, а другите ги пополнуваат бинго картичките. Ученикот кој прв ќе наполни еден ред извикува *„Бинго!“* и ги чита броевите од редот.
- Учениците се натпреваруваат кој ќе ја каже без грешки кусата/едноставна брзозборка: *“Not these things here, but those things there“* за увежбување на изговорот на показните заменки во множина.
- Наставникот дава кус текст со испуштени зборови на тема: *hobby/interests/free time activities* и денови во неделата, а учениците идентификуваат зборови и изрази дадени во контекст и ги запишуваат на соодветното место. *I play the(guitar) on(Saturday).*
- Учениците ги поврзуваат и именуваат придавките кои го опишуваат предметот прикажан на слика/постер и ги запишуваат во своите тетратки.
- Учениците, во пар, играат игра по принципот *„Слушање искази и реагирање на нив со гестови и цртежи“*. Еден ученик со мимика/пантомима покажува дејство (*play tennis*), а другиот ученик го запишува на табла.
- Едни ученици смислуваат квиз со прашања поврзани со темите кои ги изучуваат, а други одговараат на прашањата со точно/неточно.
- Наставникот покажува слики/постери на тема *New Year’s Eve* на кој учениците треба да ги погодат и да ги напишат зборовите под соодветната слика.
- Учениците ја слушаат и пеат/изведуваат караоке за песната *Santa, Santa, high in the sky*.
- Учениците изработуваат декорации за Божиќ и Нова година и ги именуваат, а потоа составуваат реченици со користење на усвоениот вокабулар.
- Учениците дискутираат по одгледано кусо видео на тема *детски права – право на игра*.

Тема: **НАША НАСЕЛБА, НАШ ГРАД/НАШЕ СЕЛО, НАШ СВЕТ**

Вкупно часови: **27**

Резултати од учење

Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:

1. го опишува местото на живеење со значајни објекти и географски поими во куси искази во усна и писмена форма;
2. именува националности и држави и да применува лексика за знаменитости и традиционална храна од различни држави во усна и писмена форма;
3. разговара за секојдневни и зачестени активности, формулирајќи куси реченици во *Present Simple Tense* кои содржат прилог за честота;
4. правилно користи англиско писмо и интерпункција при составување куси реченици и пишани куси дијалози, користејќи одреден број глаголи во *Present Simple Tense* во сите форми и за сите лица, да пишува со зборови броеви од 50 до 100, како и редни броеви до 10.

Содржини (и поими)

а) Јазични функции:

- именување држави и националности:

A: Where are you from?

B: I am from the UK (Great Britain). I am British.

How about you, where are you from?

A: I am from Skopje, North Macedonia. I am Macedonian.

Their home country is Italy. They are Italian.

- опишување на местото на живеење и позначајни објекти во населеното место:

This is my neighbourhood. I live on Hill Street. My house number is 65.

That is my apartment block over there. This is a hospital and this is a bank. I love that new bookstore.

A: Does she like her town?

B: Yes, she does. / No, she doesn't.

Стандарди за оценување

- Именува различни земји во Европа и светот, како и различни националности.
- Чита и разбира кус текст со опис на место кој содржи присвојни и описни придавки.
- Составува куси искази/реченици за да го опише местото на живеење.
- Користи безлични реченици во еднина и множина за да опише позначајни објекти и знаменитости во своето место на живеење.
- Учествува во кус дијалог за да ги опише местото на живеење, значајните објекти и знаменитости, како и секојдневните активности во населеното место.

<p><i>A: Where is the house?</i> <i>B: The house is on Hill Street. It's the first house next to the library.</i></p> <p><i>A: Who lives here?</i> <i>B: Ann lives here.</i></p> <p><i>A: Where does her aunt live?</i> <i>B: She lives in New York.</i></p> <p><i>A: Is there a supermarket on our street?</i> <i>B: Yes, there is. It's closed now.</i></p> <p><i>The capital of England is London.</i> <i>There is a big square in Skopje.</i> <i>Are there a lot of houses in your neighbourhood?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> опишување на секојдневни активности во населеното место: <i>A: Does he always go to the supermarket?</i> <i>B: No, he doesn't. His sister sometimes goes to the supermarket.</i> <i>They usually ride their bikes in the park.</i> <i>Our grandmother lives in a village near our town. We often visit her.</i> <i>A: Do you always go to the hospital when you are sick?</i> <i>B: Yes, I do, sometimes. / No, I don't.</i> 	
<p>б) Лексички единици:</p> <ul style="list-style-type: none"> природно-географски карактеристики, природни ресурси и појави: <i>mountain, valley, hill, plain, river, lake, ocean, island, canyon, desert, sun, forest, woods, volcano, sunrise, sunset;</i> населени места и знаменитости: <i>neighbourhood, neighbours, living area/district,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Препознава значење на одреден број зборови за природно-географски карактеристики, природни појави, населени места, знаменитости и значајни објекти во слушнат или прочитан кус исказ и/или дијалог. Составува куси искази (усно и писмено) за населеното место во кое живее, користејќи ја усвоената лексика. Разликува различни природно-географски поими при опис на дадено населено место и неговото опкружување.

<p><i>village, town, city, downtown, city square, capital, street, home country, sights: The Stone Bridge, The Old Bazaar, The Fortress Kale;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● значајни објекти: <i>school, hospital, bank, supermarket, café, bar, bookstore, library, park;</i> ● имиња на земји и националности: <i>nationalities: North Macedonia/Macedonian, Albania/Albanian, USA/American, Great Britain/British, Germany/German, Italy/Italian, The Netherlands/Dutch, Russia/Russian, Spain/Spanish, Portugal/Portugese, Greece/Greek.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● Именува земји во Европа и светот и различни националности со правилен изговор и акцент. ● Применува правописни правила и интерпункција во куси искази во писмена форма кои содржат имиња на земји и националности.
<p>в) Граматички структури:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● безлични реченици во еднина и множина (<i>There is/There are</i>); ● присвојни придавки за множина: <i>our, their</i>; ● описни придавки: <i>crowded, empty, noisy, quiet, traditional, open, closed, deep, dry, wet, amazing, powerful</i>; ● броеви од 50 до 100; ● редни броеви од 1 до 10: <i>the first, the second, the third, the fourth, the fifth</i>; ● прашални зборови: <i>what, where, who</i>; ● потврдни, прашални и одречни реченици од одреден број глаголи во сите лица во <i>Present Simple Tense</i>; ● прилози за честота: <i>always, usually, often, sometimes, never.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● Составува безлични реченици во еднина и множина за да ги наброи значајните објекти и природно-географските карактеристики на населеното место. ● Користи присвојни и описни придавки во куси искази за да го опише населеното место во кое живее. ● Ги пишува со зборови обичните броеви од 50 до 100, како и редните броеви до 10. ● Користи определен член пред редните броеви и разликува редни од обични броеви во писмена и усна комуникација. ● Разликува значење на прашалните зборови во едноставни прашања и користи соодветен прашален збор при составување едноставни прашања во <i>Present Simple Tense</i> во писмена и усна комуникација. ● Прави разлика меѓу одреден број глаголски форми за прво и трето лице еднина во потврдни, прашални и одречни реченици во <i>Present Simple Tense</i>. ● Разликува значење на усвоените прилози за честота и ги користи во куси искази и куси дијалози во <i>Present Simple Tense</i>.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Одговара на прашања во <i>Present Simple Tense</i> со кус одговор, користејќи соодветна долга потврдна или кратка одречна форма на помошниот глагол <i>do/don't, does/doesn't</i> во писмена и усна комуникација. ● Одговара на прашања со прашални зборови, составувајќи куси искази кои содржат глаголи во потврдна или одречна форма во <i>Present Simple Tense</i> и соодветен прилог за честота.
<p>г) Интеркултурни содржини:</p> <p><i>Big Ben, The Statue of Liberty, The Eiffel Tower, The Colosseum;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● традиционална храна во различни земји: <i>Italy: pizza, pasta;</i> <i>Great Britain: fish and chips;</i> <i>N. Macedonia: ajvar;</i> <i>Albania: flija;</i> <i>Turkey: doner kebab;</i> <i>Greece: gyros;</i> ● Ден на водите/ <i>World Water Day, March 22 под мотото - Help save water</i> <i>A water-detective diary; Water is life; We use water for: My mom waters the plants./I wash my face./My sister has a shower./My grandad washes the car;</i> ● Меѓународен ден на жената/ <i>International Women's Day, March 8.</i> <i>Person of the day - Malala Yousafzai, young, strong and powerful woman.</i> <i>"One child, one teacher, one book and one pen can change the world".</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● Препознава и именува клучни знаменитости во други земји. ● Разликува традиционални јадења од различни земји. ● Користи одреден број новоусвоени изрази поврзани со економичното користење на водата. ● Користи усвоени фрази за честитање на меѓународниот ден на жената и препознава фрази за важноста на образованието кај девојчињата.

Примери за активности

- Наставникот го објаснува значењето на *Nesting circles* и како функционира, по што секој/секоја ученик/ученичка се претставува себеси, својата непосредна средина, градот/селото, државата.
- Учениците играат игра – *Chain drawings* – за вежбање на усвоениот вокабулар за населени места и знаменитости, при што се бара да нацртаат тоа што ги асоцира на *my neighbourhood/my city/ my village/ my country* додека има музика. На секои 20 – 30 секунди музиката престанува. Секој/секоја ученик/ученичка ја пренесува својата слика на соученикот/соученичката кој/која се наоѓа лево од него/неа во кругот. Ученикот/ученичката кој/која ја држи сликата кога ќе престане музиката го опишува нацртаното.
- Учениците со играта *Letter Scramble* се натпреваруваат кој прв ќе ги состави зборовите: *mountain, valley, hill, plain, river, lake, ocean, island, canyon, desert, sun, forest, woods, volcano, sunrise, sunset* од дадените букви.
- Учениците, усно и писмено, ја опишуваат просторијата при даден визуелен приказ, користејќи безлични реченици со *there is/ there are* и описни придавки: *crowded, empty, noisy, quiet, traditional*.
- Учениците пополнуваат куси искази со дадени испуштени зборови на тема: *Countries and nationalities/ places in the city/ adverbs of frequency* и идентификуваат зборови и изрази дадени во контекст: *Our grandmother lives in a ... (village) near our town. We often visit her./ They usually ride their bikes ... (in the park)./ There is a supermarket in our...(street). /There are 3... (lakes) in our country.*
- Наставникот покажува слики/постер на тема *Традиционална храна*, додека учениците треба да ја погодат и напишат земјата во која таа храна е традиционално јадење.
- Учениците изработуваат екодневник за еден ден во нивниот живот, *“a water-detective diary”*, во кој илустрираат и пишуваат на тема: *Help save water; Water is life; We use water for: My mom waters the plants./I wash my face./My sister has a shower./My grandad washes the car.*
- Наставникот ја претставува „личноста на денот“ по повод Светскиот ден на жената, Малала Јусафзаи, а учениците цртаат и пишуваат постер или плакат со мудри изреки на Малала: *One child, one teacher, one book and one pen can change the world.*
- Учениците изработуваат *scrapbook* на тема *My daily routine*, со примена на прилози за честота и форми на *Present Simple Tense*.

Тема: **НАША ПЛАНЕТА, НАШЕ ЗДРАВЈЕ, НАША ИДНИНА**

Вкупно часови: **27**

Резултати од учење

Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:

1. користи соодветни описни придавки во куси искази за да ги опише местото на живеење, училиштето, училишниот двор од аспект на екологијата;

<p>2. зборува за здрава храна, еколошка свест и заштита на животната средина, составувајќи куси искази во <i>Present Simple Tense</i>;</p> <p>3. учествува во куси дијалози за да побара дозвола или да искаже барање со модалниот глагол <i>CAN</i> и да даде предлог со фразата <i>Let's</i>;</p> <p>4. правилно користи англиско писмо и интерпункција при составување куси реченици и пишани куси дијалози користејќи одреден број глаголи во <i>Present Simple Tense</i> во сите форми и за сите лица, прашални зборови, заповеден начин и неправилна множина кај именките.</p>	
<p>Содржини (и поими)</p>	<p>Стандарди за оценување</p>
<p>а) Јазични функции:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пренесување (еколошка) порака: <i>The Earth is our home, so blue and so green, So, let's do our part to keep the Earth clean!</i> <p><i>The Planet Earth is in danger! An apple a day, keeps the doctor away! Drink more water, it's good for you.</i></p> <p><i>A: Ann goes to school by bike. B: She has a healthy life!</i></p> <p><i>A: The Earth is very polluted. B: The lakes and rivers are so dirty. C: Let's save the Earth.</i></p> <p><i>Let's plant a tree in our school yard today! Let's plant a tree in our country every day! Our future is important.</i></p> <p><i>Save the Earth! Don't pollute, show you care!</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • искажување барање/дозвола: <i>A: Hello, can I help you? B: Yes, please. A: Can I have a chocolate ice cream, please?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Користи усвоени куси искази во <i>Present Simple Tense</i> за да состави еколошка порака. • Поставува прашања со модалниот глагол <i>CAN</i> за да побара дозвола или учтиво да побара нешто. • Поставува и одговара на прашања, користејќи ги неопределените прилози за количество <i>some/any</i> и прашалните зборови <i>How many/How much</i>. • Поврзува два куси исказа во низа за да формира мисловна целина и да даде повеќе информации. • Препознава усвоена лексика во шегата или игра со зборови, го толкува значењето и/или ја преведува шегата или играта со зборови.

B: Yes, sure.

- барање/давање информации:

A: Is there any milk in the fridge?

B: Yes, there is. There is some milk in the fridge.

There aren't any apples on the tree. There are some on the grass.

The horse lives on the farm.

A: How many animals have you got on the farm?

B: We've got cows, sheep, ducks, goats and donkeys.

Bears live in the mountains. They don't live in the jungle.

Leopards live in the jungle. They are very fast. They eat meat. They hunt at night. Monkeys climb trees. Owls don't sleep at night.

A: What's the matter?

B: There's something on my nose. It's a fly.

A: My stomach hurts.

B: You eat only biscuits. Eat more fruit and vegetables, they are good for your eyes, head and stomach!

- шера:

What do you get if a cow jumps up and down?

- Milkshake.

What stays in the corner yet can travel all over the world?

<p>- <i>A stamp.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● игра на зборови: Who keeps the ocean clean? - <i>The mer-maid.</i> How do you throw a party in space? - <i>You planet.</i> Why was 6 so mad at 7? - <i>Because 7 8 9.</i> 	
<p>б) Лексички единици:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ековокабулар: <i>garbage, waste, litter, dustbin, environment, pollution, danger, Mother Earth, planet, air, water, land, trees, plants, animals, birds;</i> ● колокации: <i>healthy diet, organic food, green planet, grow plants, water the plants, plant a tree, throw garbage, save the planet, a part of, make peace, big celebration, go camping, catch fish, ride a bike, play football/hockey/tennis, go jogging, do gymnastics;</i> ● прехранбени продукти: <i>butter, cheese, sausages, fruits and vegetables, milk, ice tea, orange juice, ice-cream, cereals, meat, potato, tomato, pepper, onion, carrot, mushrooms, broccoli, pear, peach, plum, watermelon;</i> ● животни: <i>domestic and wild animals: a chicken, a cow, a goat, a sheep, a horse, a donkey, a bear, a wolf, a lion, a leopard;</i> ● делови од телото: <i>body parts: head, arm, leg, stomach, face.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● Репродуцира и самостојно продуцира усвоени лексички единици на теми поврзани со здравјето, екологијата и заштитата на животната средина. ● Употребува новоусвоени колокации со нова лексика во кус исказ и ги користи истите учествувајќи во кус дијалог по зададен модел. ● Ги препознава, именува и точно ги пишува лексичките единици за поголем број прехранбени продукти, класифицирајќи ги во категории. ● Препознава и применува новоусвоена лексика во кус устен или пишан дијалог за да праша или одговори за омилената храна, здравата исхрана, за спорт или за животно. ● Ги препознава, именува и точно ги пишува лексичките единици кои се однесуваат на одредени делови од телото, како и одреден број животни. ● Применува правописни правила и интерпункција во куси искази во писмена форма кои содржат усвоени именки со неправилна множина.
<p>в) Граматички структури:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Препознава и разликува неправилна множина кај именките по кус слушнат исказ или кус слушнат дијалог.

<ul style="list-style-type: none"> ● неправилна множина: <i>man-men, woman-women, child-children, sheep-sheep, fish-fish, goose-geese, mouse-mice, tooth-teeth, foot-feet</i>; ● описни придавки: <i>polluted, clean/dirty, plastic, natural, healthy, precious, green, safe</i>; ● неопределени прилози за количество: <i>(some/any)</i>; ● заповеден начин: <i>Keep our local park clean! Don't sit on these flowers!</i>; ● давање предлози со употреба на фразата <i>Let's: Let's water the plants! Let's go jogging</i>; ● модален глагол <i>CAN</i> за искажување дозвола/барање: <i>Can I use your pen? You can sit over there</i>; ● прашални зборови: <i>How many/ How much</i>; ● глаголски форми во <i>Present Simple Tense</i>: <i>live, eat, sleep, hunt, run, climb, recycle, reduce, reuse</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Користи описни придавки во куси искази во <i>Present Simple Tense</i> за да ја опише еколошката состојба на некое место. ● Составува куси потврдни, односно прашални реченици, користејќи соодветен неопределен прилог за количество. ● Ги применува соодветните граматички структури за искажување на заповеден начин во потврдна и одречна форма во различен пишан, односно устен контекст. ● Ја користи фразата <i>Let's</i> во писмена и усна комуникација за да даде свој предлог или идеја. ● Составува куси прашања, куси потврдни и одречни реченици со модалниот глагол <i>CAN</i> во усна и писмена форма за да искаже дозвола/барање. ● Разликува примена на <i>How many</i> и <i>How much</i> во прашања за количество и соодветно ги поврзува со одреден број усвоени бројни, односно небројни именки. ● Применува граматички правила при составување куси потврдни, одречни и прашални реченици во <i>Present Simple Tense</i> од определен број усвоени глаголи.
<p>г) Интеркултурни содржини:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● заштита на животната средина и развој на еколошка свест: <p><i>The air is polluted in winter. / We can clean the litter in our school yard. / Please throw the paper in the garbage bin for paper. / People around the world recycle plastic bottles./ Save the planet! / Don't pollute the oceans/seas/lakes/rivers!/ The air is very dirty today! / Please throw the litter in the garbage bin. / We can recycle plastic bottles.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Денот на планетата Земја - <i>The International Earth Day, April 22 - Save our planet, save our future</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> ● Разликува ситуации на загрозување или заштита на животната средина во даден исказ. ● Составува едноставни куси насоки/заповедни искази според моделот за развивање еколошка свест. ● Репродуцира и самостојно продуцира усвоени куси искази на тема поврзана со Денот на планетата Земја. ● Користи усвоени фрази и куси искази за одбележување на Денот на Европа.

- Денот на Европа - *Europe Day, May 9 - We celebrate peace and unity (make peace, big celebration, Ode to Joy).*

Примери за активности

- Учениците драматизираат по слушната/проследена аудиоснимка/видеоснимка *"Asking for permission"* со цел да ја вежбаат употребата на модалниот глагол *CAN* за искажување дозвола/барање.
- Учениците, поделени во мали групи, играат *"Running dictation"*. Еден ученик од групата истрчува до дадената листа на зборови со прехранбени продукти: *bread, butter, cheese, eggs, sausages, fruit, milk, vegetables, lemonade*. Потоа се враќа во групата, го кажува зборот и заеднички составуваат куси прашања со прашалните зборови *How much/ How many* или куси искази со неопределените прилози за количество *some/any*.
- Наставникот поставува слики/постери со домашни и диви животни (*domestic/wild*), а од учениците, поделени во парови или мини тимови, се бара да го напишат животното во соодветната група.
- На учениците им се делат флеш карти со животни, а тие пишуваат куси искази во *Present Simple Tense* за да дадат повеќе информации: *This is a horse. It lives on a farm. Bears live in the mountains. They don't live in jungles.*
- Со помош на наставникот учениците изработуваат *"Class joke book"* со шеги или игри со зборови од типот: *"What do you get if a cow jumps up and down? –Milkshake."* или *"Why isn't there a clock in the library? - Because it tocks too much"*.
- Наставникот покажува слики/илустрации на именки со неправилна множина, а учениците ги пишуваат испуштените букви: *foot - f..t, sheep-sh..p, goose-g...e, tooth-t..th, foot-f..t, man-m..n* или подредуваат картички со напишани зборови (*reading cards*).
- Наставникот пишува збор со одредени празни полиња кој означува некој спорт, а учениците се обидуваат да го погодат зборот, дополнувајќи ги буквите кои недостасуваат во зборови (*Hangman* или *Бесилка*).
- Учениците цртаат пирамида во која го впишуваат новоусвоениот вокабулар поврзан со храна, на чиј врв се наоѓаат најздравите производи (*Healthy eating and a food pyramid*).
- Учениците носат одреден зеленчук (или слики од зеленчук) и со помош на чепкалки или стапчиња изработуваат *Здравко* во 3Д (*Create a vegetable 3D person*), именувајќи ги деловите од телото со соодветните зеленчуци кои ги означуваат тие делови (*head - onion; body- potato; legs - peppers; arms - carrots; hair - broccoli*).
- Учениците, преку цртеж и текст, го претставуваат својот омилен спорт и својот омилен спортист/спортистка, пишувајќи куси реченици со новоусвоената лексика: *I love LeBron James. He is a great basketball player. He is tall and strong. He can jump high.*

- Учениците прават екопотрага (*Treasure hunt*) и бараат скриени предмети (шише, хартија, списанија), ги именуваат и ги сортираат во означени кутии/корпи (*plastic/glass/paper*), а потоа ги делат на оние кои можат да бидат рециклирани и повторно употребени (*recycle/ reuse/ reduce*).
- Учениците составуваат пораки поврзани со Денот на планетата Земја, а потоа ги илустрираат и ги поставуваат на определено видно место во училницата или училишниот хол/двор: *Don't forget to turn off the lights./ Don't forget to turn off the tap. / Everyday is Earth day. / Reduce, reuse, recycle./ Plant a tree!/ Share a book!/ It's our planet - Let's keep it clean!*
- Учениците изработуваат еко-дневник за еден ден во нивниот живот, *"an energy-detective diary"* во кој илустрираат и пишуваат на тема: *Help save energy; Energy is life; We use energy for: My mom makes coffee./I charge my phone./My sister drives the car.*
- Учениците поврзуваат европски држави со нивни знамиња и најпознати знаменитости по повод Денот на Европа (*EU puzzle - match the landmarks/flags: France- The Eiffel Tower; The United Kingdom - Big Ben; Italy - The Colosseum, Germany - The Brandenburg Gate, Greece - Parthenon*).

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ, ИНТЕРКУЛТУРНОСТ И МЕЃУПРЕДМЕТНА ИНТЕГРАЦИЈА

Наставникот обезбедува инклузивност преку вклучување на сите ученици во сите активности за време на часот. Притоа, овозможува секое дете да биде когнитивно и емоционално ангажирано преку користење на соодветни приоди (индивидуализација, диференцијација, тимска работа, соученичка поддршка). При работата со учениците со попреченост применува индивидуален образовен план (со прилагодени резултати од учење и стандарди за оценување) и секогаш кога е можно користи дополнителна поддршка од други лица (лични и образовни асистенти, образовни медијатори, татори волонтери и професионалци од училиштата со ресурсен центар). Редовно ги следи сите ученици, особено оние од ранливите групи, за да може навремено да ги идентификува тешкотиите во учењето, да ги поттикнува и поддржува во постигнувањето на резултатите од учењето.

При реализација на активностите наставникот еднакво ги третира и момчињата и девојчињата, при што води грижа да не им доделува родово стереотипни улоги. При формирање на групите за работа настојува да обезбеди баланс во однос на полот. При избор на дополнителни материјали во наставата користи илустрации и примери кои се родово и етнички/културно сензитивни и поттикнуваат родово рамноправност, односно промовираат интеркултурализам.

Секогаш кога е можно наставникот користи интеграција на темите/содржините/поимите при планирањето и реализацијата на наставата. Интеграцијата овозможува учениците да ги вклучат перспективите на другите наставни предмети во она што го изучуваат во овој наставен предмет и да ги поврзат знаењата од различните области во една целина.

ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши врз основа на дадените стандарди за оценување со позитивно нагласување на постигнатиот напредок на учениците за владеење на јазикот, а не негативно истакнување на недостатоците. Бидејќи во четврто одделение по предметот Англиски јазик учениците ги совладуваат сите четири јазични вештини: слушање со разбирање, почетно читање со разбирање, говорење (говорна интеракција и продукција) и почетно пишување (писмена интеракција и писмена продукција), наставникот/наставничката ги следи и оценува:

- усните одговори на прашања поставени од наставникот/наставничката или од соучениците и учеството во куси дијалози со примена на усвоениот вокабулар;
- вербалното и невербалното реагирање по слушнат исказ;
- читањето и разбирањето куси искази и куси дијалози, куси стихотворби;
- правилното пишување зборови, куси реченици и куси дијалози, како и пишување по звучен модел – диктат;
- изработките (постери, илустрации, дневници);
- домашните задачи.

По завршување на учењето на секоја тема учениците добиваат сумативна оценка во вид на опис на постигнатите стандарди за оценување. Сумативното оценување се користи во одредени периоди во наставната година и е поврзано со одредени периоди – крајот на одделна тема, тримесечје, полугодие и бројчана оценка на крајот на учебната година.

Почеток на имплементација на наставната програма	2021/2022 година
Институција/ носител на програмата	Биро за развој на образованието
Согласно член 30, став 3 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по предметот <i>Англиски јазик</i> за IV одделение.	бр. 08-7413/7 10.05.2021 година Министерка за образование и наука, Мила Царовска, с.р.